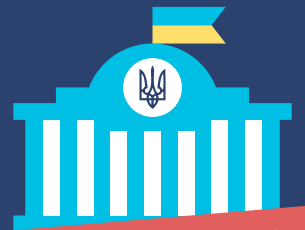

ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

#EU4RADA

Суб'єктами права законодавчої ініціативи в Україні є Кабінет Міністрів України, Президент України, народні депутати України.

Право законодавчої ініціативи народний(а) депутат(ка) реалізує шляхом внесення до Верховної Ради України (ВРУ):

- 1** проектів законів або постанов (актів, які містять обов'язкові для усіх норми);
- 2** проектів інших актів ВРУ (постанов, резолюцій, декларацій, звернень, заяв тощо);
- 3** пропозицій до законопроектів (внесення змін до тексту законопроекту);
- 4** поправок до законопроектів (внесення виправлень, уточнень, усунення помилок, суперечностей у тексті законопроекту).

Поданий народним(ою) депутатом(кою) **із супровідними документами законопроект** (у тому числі з пояснювальною запискою), відповідно до вимог Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», **реєструється** в Апараті Верховної Ради та вводиться **до бази даних законопроектів**.

Вимоги, які мають бути виконані аби у реєстрації законопроекту не було відмовлено:

належне оформлення законопроекту;

відсутність поєднання в одному законопроекті одночасно положень про зміни до закону/ів та Конституції України;

внесення змін лише до первинного закону;

наявність положення щодо порядку набрання чинності;

викладення необхідних змін у розділі “Перехідні положення” або в одночасно внесеному окремому законопроекті;

перелік законів або інших актів, які необхідно прийняти/переглянути;

подання супровідних документів, а саме:

- проекту постанови ВРУ, яку пропонується прийняти за результатами розгляду законопроекту;
- списку авторів законопроекту та пропозиції щодо кандидатури доповідача;
- порівняльної таблиці чинних положень та редакції зі змінами;
- погодження від органів виконавчої чи судової влади (на вимогу);
- **пояснювальної записки**, яка містить:
 - обґрунтування необхідності прийняття законопроекту, його цілей, завдань, основних положень та місця в системі законодавства;
 - обґрунтування соціально-економічних, правових та інших наслідків законопроекту;
 - фінансово-економічне обґрунтування з розрахунками, якщо проект акта призведе до змін бюджету, а також пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень для досягнення збалансованості бюджету, якщо проектом передбачається зменшення надходжень бюджету;

подання альтернативного законопроекту лише у визначені строки.

ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

#EU4RADA

Упродовж 5 днів **після реєстрації законопроект направляєється в комітет**, визначений головним, для розгляду та надання протягом 30 днів висновку щодо включення законопроект до порядку денного сесії ВРУ.

Також усі законопроекти мають бути направлені в комітети, відповідальні за:

боротьбу з корупцією;

дотримання зобов'язань з євроінтеграції;

бюджет

регламент,

а також до Головного науково-експертного управління Апарату ВРУ.

Протягом **30 днів** після висновку головного комітету приймається рішення про **включення законопроект до порядку денного сесії**.

Щодо **кожного законопроект**, включеного до порядку денного сесії, **ведеться справа законопроект**, яка містить супровідні документи, альтернативні законопроекти, проміжні редакції, стенограми, дані поіменного голосування тощо.

Зареєстровані законопроекти **надсилаються** на адресу електронної пошти **народному(ій) депутату(ці)** – їх ініціатору з **посиланням** на відповідні сторінки бази даних законопроектів електронної комп'ютерної мережі веб-сайта ВРУ.

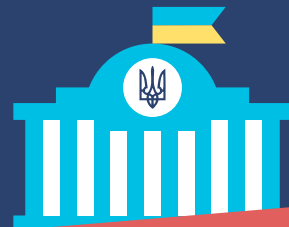

Народний(а) депутат(ка) має право внесення **альтернативного законопроект**, який регулює ті самі питання, протягом 14 днів після надання першого законопроект або протягом 10 днів з дня направлення першого законопроект на повторне перше читання.

Згідно з чинним законодавством, законопроекти розглядаються Верховною Радою за процедурою трьох читань.

ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

#EU4RADA

Перше читання – передбачає обговорення основних принципів, структури, положень законопроекту та прийняття його за основу.

До першого читання готують **висновки до законопроекту від зазначених вище комітетів**, інших комітетів, до яких було направлено законопроект, а також висновок Головного науково-експертного управління Апарату ВРУ. Для законопроектів системного характеру можуть надаватися висновки від: 1) Національної академії наук України; 2) Кабінету Міністрів України; 3) міністерств; (4) Центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ); 5) державних установ; 6) організацій; 7) окремих фахівців.

Висновки до першого читання законопроекту та супровідні **документи надаються народним депутатам за 7 днів** до розгляду проекту.

Розгляд у першому читанні:

Розгляд здійснюється за процедурою повного обговорення або за скороченою процедурою, при цьому остання не допускається щодо кодексів, а також законопроектів із більше ніж 100 статтями, пунктами.

Порядок повного обговорення законопроекту на пленарному засіданні ВРУ:

доповідь суб'єкта законодавчої ініціативи (10 хвилин);

виступи представників депутатських фракцій;

співдоповідь визначеного головним комітетом чи тимчасовою спеціальною комісією співдоповідача (5 хвилин), запитання та відповіді на них;

оголошення головуючим про припинення обговорення й повідомлення про кількість промовців, які виступили та які записалися на виступ;

виступи народних депутатів – членів головного комітету чи тимчасової спеціальної комісії з оголошенням та обґрунтуванням окремої думки, якщо вона не надана із висновком;

заключне слово доповідача і співдоповідачів (3 хвилини);

виступи по одному представнику від кожного комітету, тимчасової спеціальної комісії, до яких направлявся законопроект;

оголошення пропозицій, які будуть ставитися на голосування.

Скорочена процедура передбачає виступи:

суб'єкта законодавчої ініціативи з обґрунтуванням пропозиції;

представників двох фракцій (груп) не на підтримку пропозиції;

голови профільного комітету або представників від головного комітету;

щодо уточнення й оголошення пропозицій, які надійшли та будуть голосуватися;

представників двох фракцій (груп) на підтримку кожної пропозиції;

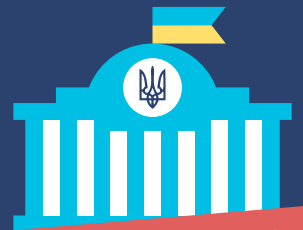
з мотивів голосування – по одному представнику від фракцій (груп), чиї представники не брали участь в обговоренні.

За результатами першого читання можуть бути прийняті такі рішення щодо законопроекту: 1) прийняття за основу та доручення головному комітету підготувати до другого читання; 2) повернення народному(ій) депутату(ці) на доопрацювання; 3) направлення до головного комітету для підготовки на повторне читання; 4) опублікування у визначеному ВРУ друкованому ЗМІ для всенародного обговорення, доопрацювання комітетом і подання на повторне перше читання 5) відхилення законопроекту. Після прийняття за основу законопроект може бути прийнятий у цілому.

Якщо законопроект відхилено, він не може бути внесений на поточній чи наступній за нею позачергових сесіях ВРУ відповідного скликання та знімається з розгляду.

ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

#EU4RADA

Друге читання передбачає постатейне обговорення, можливість голосування за окремі частини, пункти, підпункти, речення, статті та після постатейного розгляду – голосування в цілому за відсутності зауважень народних депутатів.

До прийнятого за основу законопроекту пропозиції та поправки до тексту проекту подаються протягом 14 днів, а до законопроекту, підготовленого до повторного другого читання, – протягом 10 днів та лише до тих частин тексту, що не були прийняті у другому читанні.

Законопроект попередньо до другого читання направляється на юридичну експертизу та для редакційного опрацювання до Апарату ВРУ, оскільки має бути завізований керівниками відповідних підрозділів Апарату, а також головою та керівником секретаріату головного комітету. Зауваження до завізованих законопроектів додаються до супровідних документів та разом із висновками **надаються народним депутатам за 10 днів** до розгляду законопроекту.

Законопроект до другого читання подається у вигляді **порівняльної таблиці**, яка містить:

- текст законопроекту, прийнятого за основу;
- усі пропозиції, поправки із зазначенням ініціаторів внесення;
- висновок головного комітету щодо пропозицій та поправок;
- остаточну редакцію статей законопроекту від головного комітету.

Розгляд у другому читанні передбачає:

обговорення кожної статті в порядку нумерації у редакції головного комітету;

обговорення відхилених головним комітетом пропозицій, поправок (за наполяганням ініціатора – суб'єкта права законодавчої ініціативи);

обговорення врахованої головним комітетом пропозиції, поправки та голосування щодо її прийняття /виключення – у цілому / частини (за наполяганням народних депутатів);

розгляд кожної альтернативної пропозиції, поправки, якщо головний комітет не прийняв за ними рішення;

одночасне обговорення у порядку черговості декількох пропозицій, які виключають одна одну;

голосування за кожну пропозицію/поправку, відхилену головним комітетом (за наполяганням ініціатора – суб'єкта права законодавчої ініціативи).

Рішення за результатами другого читання:

прийняття законопроекту в другому читанні та доручення головному комітету підготувати його до третього читання;

відхилення законопроекту;

прийняття законопроекту в другому читанні за винятком окремих розділів, глав, статей, частин статей та направлення їх головному комітету на доопрацювання з наступним поданням законопроекту на повторне друге читання;

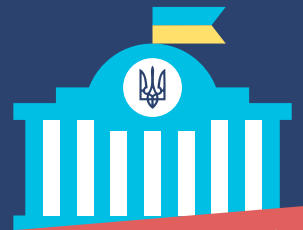

прийняття законопроекту в другому читанні за винятком окремих розділів, глав, статей, частин статей та направлення їх головному комітету на доопрацювання з наступним поданням законопроекту на повторне друге читання;

повернення законопроекту головному комітету на доопрацювання з наступним поданням на повторне друге читання.

ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

#EU4RADA

Третє читання – готується головним комітетом, вносяться лише поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок, суперечностей у тексті законопроекту, а також поправки, внесені з метою узгодження між собою структурних частин прийнятого у другому читанні законопроекту без зміни його змісту. Голосування щодо статей, які змінилися після другого читання, голосування щодо постанови про схвалення плану Кабміну щодо заходів потрібних для введення в дію закону, голосування за законопроект в цілому.

Перед читанням законопроект **також направляється для проведення юридичної експертизи та редакційного опрацювання до Апарату ВРУ**. Підготовлений до третього читання законопроект, завізований головою та керівником секретаріату головного комітету, керівниками юридичного та редакційного підрозділів Апарату ВРУ, **надається народним депутатам за 5 днів** до розгляду разом із зауваженнями (за наявності), висновком головного комітету та супровідними документами:

- порівняльною таблицею з остаточною редакцією законопроекту;
- планом організаційних, кадрових, матеріально-технічних, фінансових, інформаційних заходів від Кабінету Міністрів України для введення в дію закону;
- переліком законів, до яких необхідно внести зміни;
- проектами актів Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, прийняття яких передбачено законопроектом.

Поправки вносяться протягом 5 днів після закінчення попереднього читання.

Рішення за результатами третього читання:

1) прийняття в цілому і направлення на підпис Президенту України; 2) перенесення голосування в цілому у зв'язку з прийняттям рішення про перенесення розгляду або до подання Кабінетом Міністрів проектів актів, прийняття яких передбачено цим законопроектом; 3) схвалення тексту в цілому і винесення його на всеукраїнський референдум; 4) відхилення законопроекту.

Прийнятий ВРУ текст **протягом 10 днів подається на підпис Голові ВРУ**, який підписує закон не раніше двох і не пізніше п'яти днів з дня його подання.

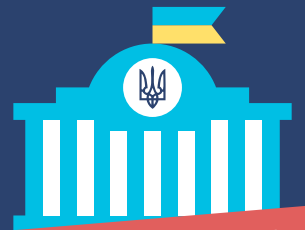
Підписаний Головою ВРУ **невідкладно направляється Президенту**.

Президент України **протягом 15 днів** після отримання закону підписує його або повертає зі своїми вмотивованими пропозиціями до ВРУ для повторного розгляду. Якщо протягом цього строку проект не повернуто Президентом для повторного розгляду, закон вважається схваленим Президентом, має бути підписаний і оприлюднений. Якщо пропозиція Президента не підтримана більшістю голосів народних депутатів, вона вважається відхиленою.

Якщо під час повторного розгляду закон буде знову прийнятий Верховною Радою України не менш як двома третинами від її конституційного складу, Президент України зобов'язаний його підписати та офіційно оприлюднити протягом 10 днів. Якщо Президент такий закон не підписав, останній невідкладно офіційно оприлюднюється Головою Верховної Ради України та публікується за його підписом. Якщо Президент підписав закон, то він набирає чинності через 10 днів з дня його офіційного опублікування в газеті «Голос України» та у Відомостях Верховної Ради України, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.

ЗАКОНОДАВЧИЙ ПРОЦЕС У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

#EU4RADA

Розгляд законопроектів ВРУ попереднього скликання

Відкликаними визнаються законопроекти:

внесені та не прийняті в першому читанні до закінчення повноважень ВРУ;

внесені народним(ою) депутатом(кою), повноваження якого припинені до прийняття законопроекту в першому читанні;

внесені Президентом України або Кабміном, повноваження яких припинені до прийняття законопроекту в першому читанні за основу.

Перелік **законопроектів, які прийняті ВРУ попереднього скликання в першому і наступних читаннях**, але їх розгляд не завершено, подається Головою ВРУ попереднього скликання новообраній ВРУ. Не прийняті в цілому законопроекти розглядаються ВРУ нового скликання за процедурою підготовки до другого читання.

Пропозиції та поправки до законопроектів, розгляд яких не було завершено Верховною Радою попереднього скликання, вносяться протягом 14 днів після дня їх включення до порядку денного першої сесії новообраної Верховної Ради.